

Congresso Nazionale di Storia della Farmacia

Firenze 28 - 29 mei 2016

Romain Van Hautekerke

TESORI DI CARTA

(Verborgen schatten aan documenten in de apotheek, in bibliotheken en in archieven)

Het opzet van dit congres was de aandacht trekken op documenten, kleinoden, minder bekende boeken en herbaria, correcties in boeken, bijsluiters enz. in apotheekarchieven, in bibliotheken en in officiële archieven.

Er was een 40-tal sprekers waarvan de meesten zich strikt hielden aan het thema van het congres en aan de hen toebedeelde tijd (15 minuten).

De lezingen werden gegeven in de kapittelzaal van het klooster van de augustijnen verbonden aan de kerk *Santo Spirito* op de linker Arno-oever.

Als historische anekdote werd verteld dat M. Luther, grondlegger van de reformatie (1483-1546) in dit klooster nog verbleven heeft (hij was ook augustijn !)

Een andere anekdote over het klooster: ook de jonge Michelangelo (1475-1564) verbleef hier enige tijd. Heeft hij Luther ontmoet? Michelangelo verbleef hier omdat hij kon beschikken over kadavers voor zijn anatomische studies.

Uit dankbaarheid beeldhouwde hij voor de paters augustijnen een realistisch houten Christusbeeld dat nu nog in de sacristie van de kerk hangt.

Tijdens de inleiding werd ons duidelijk gemaakt hoe de denkwereld van H. Augustinus van Ippona, via de klassieke Latijnse denkers terecht kwam in Firenze en meer bepaald bij o.a. de dichter en schrijver Petrarca (1304-1374).

Hoe het neoplatonisme aan de basis lag van het "*christiano fiorentino*" dat uiteindelijk resulteerde in de Renaissance-beweging die in Firenze haar hoogtepunt kende.

Gevarieerde onderwerpen, perioden en locaties kwamen ter sprake:

documenten over een draagbare apotheek uit de 19de in Firenze, een 18de-eeuws herbarium uit de universitaire bibliotheek van Bologna, de geschiedenis van de apotheek van de benedictijner monniken van Pistoia, de *Ortus sanitatis* uit de bibliotheek van Ferrara, ex libris uit oude boeken (waaronder enkele ex libris van Vlaamse en Nederlandse apothekers!)

Een opmerkelijke lezing werd gehouden door prof. F. Ledermann (universiteit van Bern, Zwitserland) over morfine tussen literatuur en kunst, aan de hand van een roman

van Victorien Du Saussay.

Prof. Cipriani (universiteit van Firenze) sprak over een notieboekje (17de) van een aloude Toscaanse familie – de graven Bardi di Vernio – met daarin geheime en uiterst zeldzame recepten, (bv. bij hoofdpijn: druk een papiertje met daarop geschreven “Athena” tegen het voorhoofd : Athena werd immers geboren uit het hoofd van Zeus !) Erg gewaardeerd was ook de mededeling van prof. Lafont (voorzitter van de Société d’ Histoire de la Pharmacie, Frankrijk) over enkele pareltjes uit de BIU santé – bibliothèque inter-universitaire – pole Pharmacie.

Tenslotte nog een merkwaardige studie : Andrea Guerri (*sic*) van de universiteit van Firenze sprak over de hygiënische omstandigheden en de remedies gebruikt in een Toscaans regiment in de zevenjarige oorlog (1756-1763). Dit was een conflict tussen het huis van Oostenrijk en de Pruisische koning Frederik II. Het hertogdom Toscane hoorde bij Oostenrijk.

Wat hebben we *in globo* onthouden van dit congres?

Een congres over de geschiedenis van de farmacie is en blijft een unieke reis doorheen tijd en ruimte.

Onafgezien van de uitzonderlijke locatie waren we eens te meer getroffen door de onvoorstelbare rijkdom van de Italiaanse bibliotheken en archieven en de professionele en wetenschappelijke behandeling en studie ervan.

Vermeldenswaard was ook de ruime interesse van het publiek en vooral de jonge leeftijd van de sprekers.

In de wandelgangen (het was tenslotte in een klooster) vernamen we en zagen we dat deze jonge vorsers door de oudere garde werden begeleid en gepatroneerd.

Voor meer informatie : [congresso.aisf^ounife.it](http://congresso.aisf.unife.it)

Romain Van Hautekerke
Temse, Juni 2016

Congresso Nazionale di Storia della Farmacia

Il 28 e 29 Maggio 2016 si terrà il 65° Congresso Nazionale di Storia della Farmacia.

